

Métrodóros z Chiu

Testimonia DK 70 A

A 1 /1 = Kléméns Alex., Stromata I, 64,4 (Dox. 244, Dox. 601)

Δημοκρίτου δὲ ἀκουσται Πρωταγόρας ὁ Ἀβδηρίτης καὶ Μητροδῶρος ὁ Χίος, οὗ
Διογένης ὁ Σμυρναῖος, οὗ Ἀνάξαρχος, τούτου δὲ Πύρρων, οὗ Ναυσιφάνης·
τούτου φασὶν ἔνιοι μαθητὴν Ἐπίκουρον γενέσθαι.

A 1 /2 = Suidás, Lexicon s. v. Πύρρων

Πύρρων ... διήκουσε Βρύσωνος ... εἶτα Ἀναξάρχου τοῦ Μητροδώρου μαθητοῦ τοῦ
Χίου, οὗ διδάσκαλος ἦν Μητροδῶρος ὁ Ἀβδηρίτης.

A 1a = Athénaios, Deipnosophistae III, 100d

μνημονεύει τῆς μήτρας καὶ Ἀντιφάνης ἐν Φιλομήτορι (fr. 220; II, 108 K.) οὕτως·

ἔμμητρον ἂν ἦι τὸ ξύλον, βλάστην ἔχει·

μητρόπολις ἐστίν, οὐχὶ πατρόπολις <πόλις>·

μήτραν τινὲς πωλοῦσιν ἥδιστον κρέας·

Μητροῦς ὁ Χίος ἐστὶ τῶι δήμῳ φίλος.

A 2 = Áetios I, 3, 17 (Dox. 285)

Μητροδῶρος Θεοκρίτου Χίος τὰ ἀδιαίρετα καὶ τὸ κενόν (ἀρχὰς εἶναι).

A 2 /2 = Suidás, Lexicon

Θεόκριτος Χίος ῥήτωρ μαθητὴς Μητροδώρου τοῦ Ἰσοκρατικοῦ.

A 3 = Theophrastos, Phys. opin. fr. 8 (Simpl. Phys. 28, 27)

καὶ Μητροδώρος δὲ ὁ Χίος ἀρχὰς σχεδὸν τι τὰς αὐτὰς τοῖς περὶ Δημόκριτον ποιεῖ, τὸ πλήρες καὶ τὸ κενὸν τὰς πρώτας αἰτίας ὑποθέμενος, ὧν τὸ μὲν ὄν, τὸ δὲ μὴ ὄν εἶναι· περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἰδίαν τινὰ ποιεῖται τὴν μέθοδον.

A 4 = Pseudo-Plútarchos, Stromata 11 (Dox. 582)

Μητροδώρος ὁ Χίος αἰδίων εἶναι φησι τὸ πᾶν, ὅτι εἰ ἦν γενητόν, ἐκ τοῦ μὴ ὄντος ἂν ἦν· ἄπειρον δέ, ὅτι αἰδίων· οὐ γὰρ ἔχειν ἀρχὴν ὅθεν ἤρξατο οὐδὲ πέρας οὐδὲ τελευτήν· ἀλλ' οὐδὲ κινήσεως μετέχειν τὸ πᾶν. κινεῖσθαι γὰρ ἀδύνατον μὴ μεθιστάμενον· μεθίστασθαι δὲ ἀναγκαῖον ἦτοι εἰς πλήρες ἢ εἰς κενόν. ***

πυκνούμενον δὲ τὸν ἀέρα ποιεῖν νεφέλας εἶτα ὕδωρ, ὃ καὶ κατιὸν ἐπὶ τὸν ἥλιον σβεννύναι αὐτόν, καὶ πάλιν ἀραιούμενον ἐξάπτεσθαι χρόνῳ δὲ πήγνυσθαι τῷ ξηρῷ τὸν ἥλιον καὶ ποιεῖν ἐκ τοῦ λαμπροῦ ὕδατος ἀστέρας, νύκτα τε καὶ ἡμέραν ἐκ τῆς σβέσεως καὶ ἐξάψεως καὶ καθόλου τὰς ἐκλείψεις ἀποτελεῖν.

A 5 = Simplicios, In Physica 1121, 21

ἀπ' ἀρχῆς δὲ χρόνου δοκοῦσι λέγειν γεγονέναι τὸν κόσμον Ἄναξαγόρας τε καὶ Ἄρχέλαος καὶ Μητροδώρος ὁ Χίος.

A 6 = Áetios I, 5, 4 (Dox. 292)

Μητροδώρος ὁ καθηγητῆς Ἐπικούρου φησὶν ἄτοπον εἶναι ἐν μεγάλῳ πεδίῳ ἕνα στάχυν γενηθῆναι καὶ ἕνα κόσμον ἐν τῷ ἀπείρῳ. ὅτι δὲ ἄπειροι κατὰ τὸ πλήθος, δῆλον ἐκ τοῦ ἄπειρα τὰ αἰτία εἶναι. εἰ γὰρ ὁ κόσμος πεπερασμένος, τὰ δ' αἰτία πάντα ἄπειρα, ἐξ ὧν ὁδε ὁ κόσμος γέγονεν, ἀνάγκη ἀπείρους εἶναι· ὅπου γὰρ τὰ αἰτία ἄπειρα, ἐκεῖ καὶ τὰποτελέσματα. αἰτία δὲ ἦτοι αἱ ἄτομοι ἢ τὰ στοιχεῖα.

A 7 = Áetios II, 1, 3 (Dox. 327)

... Διογένης, Λεύκιππος, Δημόκριτος, Ἐπίκουρος καὶ ὁ τούτου καθηγητῆς Μητροδώρος ἀπείρους κόσμους ἐν τῷ ἀπείρῳ κατὰ πᾶσαν περιαγωγὴν (sc. γίγνεσθαι καὶ φθείρεσθαι).

A 8 = Simplikios, Physica 648, 14

καὶ ἔξω τοῦ κόσμου (κενὸν εἶναι), ὅπερ δῆλον ὅτι τόπος μὲν οὐκ ἂν εἴη, αὐτὸ δὲ καθ' αὐτὸ ὑφέστηκε. ταύτης δὲ τῆς δόξης γέγονε καὶ Μητροδόωρος ὁ Χίος.

A 9 = Áetios II, 17, 1 (Dox. 346)

Μητροδόωρος ἅπαντας τοὺς ἀπλανεῖς ἀστέρας ὑπὸ τοῦ ἡλίου προσλάμπεσθαι.

A 10 = Áetios II, 18, 2 (Dox. 347)

Μητροδόωρος τῶν ὀρώωντων ὀφθαλμῶν μετὰ δέους καὶ καταπλήξεως εἶναι στιλβηδόνας (τοὺς Διοσκούρους).

A 11 = Áetios II, 20, 8 (Dox. 349b 10)

Παρμενίδης καὶ Μητροδόωρος πύρινον ὑπάρχειν τὸν ἥλιον.

A 12 = Áetios II, 27, 5 (Dox. 358)

Θαλῆς πρῶτος ἔφη ὑπὸ τοῦ ἡλίου φωτίζεσθαι ... Μητροδόωρος ὁμοίως.

A 13 = Áetios III, 1, 3 (Dox. 365)

Μητροδόωρος διὰ τὴν πάροδον τοῦ ἡλίου (γίνεσθαι τὸν γαλαξίαν)· τοῦτον γὰρ εἶναι τὸν ἡλιακὸν κύκλον.

A 14 = Áetios III, 2, 10 (Dox. 367)

Μητροδόωρος τὴν εἰς τὰ νέφη τοῦ ἡλίου βίαιον ἔμπτωσιν πολλάκις σπινθηρίζειν.

A 15 = Áetios III, 3, 3 (Dox. 368)

Μητροδόωρος ὅταν εἰς νέφος πεπηγὸς ὑπὸ πυκνότητος ἐμπέσῃ πνεῦμα, τῇ μὲν συνθραύσει τὸν κτύπον ἀποτελεῖ, τῇ δὲ πληγῇ καὶ τῷ σχισμῷ διαυγάζει, τῇ δ' ὀξύτητι τῆς φορᾶς προσλαμβάνον τὴν ἀπὸ τοῦ ἡλίου θερμότητα κεραυνοβολεῖ, τοῦ δὲ κεραυνοῦ τὴν ἀσθένειαν εἰς πρηστήρα περίστησιν.

A 16 = Áetios III, 4, 3 (Dox. 371)

Μητροδώρος ἀπὸ τῆς ὑδατώδους ἀναφορᾶς ἐπὶ τοῦ ἀέρος συνίστασθαι τὰ νέφη.

A 17 = Áetios III, 5, 12 (Dox. 374)

Μητροδώρος ὅταν διὰ νεφῶν ἥλιος διαλάμπῃ, τὸ μὲν νέφος κυανίζει, τὴν δ' αὐγὴν ἐρυθραίνεισθαι.

A 17/2 = Schol. Arat. p. 516 Maab (Dox. 231)

Μητροδώρος τὴν ἴριν αἰτιολογῶν φησιν· ὅταν ἐξ ἐναντίας τῷ ἡλίῳ ἐνσταθῆι νέφος πεπυκνωμένον, τῆνικαῦτα ἐμπιπτούσης τῆς αὐγῆς τὸ μὲν νέφος φαίνεται κυανοῦν διὰ τὴν κρᾶσιν, τὸ δὲ περιφαινόμενον τῇ αὐγῇ φοινικοῦν, τὸ δὲ ὄν κάτω λευκόν. τοῦτο εἶναι ἔθεσαν ἡλιακὸν φέγγος.

A 18 = Áetios III, 7, 3 (Dox. 375)

Μητροδώρος ὑδατώδους ἀναθυμιάσεως διὰ τὴν ἡλιακὴν ἔκκαυσιν γίνεσθαι ὁρμὴν πνευμάτων θείων· τοὺς δὲ ἐτησίας πνεῖν τοῦ πρὸς ταῖς ἄρκτοις παχυνθέντος ἀέρος ὑποχωροῦντι τῷ ἡλίῳ κατὰ τὴν θερινὴν τροπὴν ἐπισυρρέοντος.

A 19 = Alexandros, In Meteorologica 67, 17 (59 A 90).

Áetios III 16, 5 (Dox. 382)

Μητροδώρος διὰ τὸ διηθεῖσθαι διὰ τῆς γῆς μετεληφέναι τοῦ περὶ αὐτὴν παχέος καθάπερ τὰ διὰ τῆς τέφρας ὑλιζόμενα.

A 20 = Áetios III, 9, 5 (Dox. 376)

Μητροδώρος τὴν μὲν γῆν ὑπόστασιν εἶναι καὶ τρύγα τοῦ ὕδατος, τὸν δὲ ἥλιον τοῦ ἀέρος.

A 21 = Áetios III, 15, 6 (Dox. 380)

Μητροδώρος μηδὲν ἐν τῷ οἰκείῳ τόπῳ σῶμα κινεῖσθαι, εἰ μή τις προώσειεν ἢ καθελκύσειε κατ' ἐνέργειαν. διὸ μηδὲ τὴν γῆν ἄτε δὴ κειμένην φυσικῶς κινεῖσθαι, τόπους δὲ τινὰς αὐτῆς *** νοστεῖν τοῖς ἄλλοις.

A 21 /2 = Seneca, Natur. quaest. VI, 19, 1. 2

Metrodorum Chium ... audiamus ... dicit: 'quomodo cum in dolii cantant os, vox illa per totum cum quadam discussione percurrit ac resonat et tam leviter mota tamen circumit non sine tactu eius tumultuque, quo inclusa est: sic speluncarum sub terra pendentium vastitas habet aera suum, quem simul alius superne incidens percussit, agitat non aliter quam illa, de quibus paulo ante retuli, inania indito clamore sonuerunt'.

A 22 = Άetios IV 9, 1 (Dox. 396)

Δημόκριτος, Μητροδώρος, Πρωταγόρας, Πλάτων ψευδεῖς εἶναι τὰς αἰσθήσεις.

A 23 = Epifanios, Adv. haer. III, 2, 9 (Dox. 590, 35)

Μητροδώρος ὁ Χῖος ἔφη μηδένα μηδὲν ἐπίστασθαι, ἀλλὰ ταῦτα, ἃ δοκοῦμεν γινώσκειν, ἀκριβῶς οὐκ ἐπιστάμεθα οὐδὲ ταῖς αἰσθήσεσι δεῖ προσέχειν· δοκήσει γὰρ ἔστι τὰ πάντα.

A 24 = Aristoklés, fr 4.10 Heiland in: Eusebios, Praeparatio evangelica XIV, 20, 1

ἔνιοι μέντοι φασὶ καὶ τὸν Ὅμηρον αἰνίττεσθαι τὸ τοιοῦτο πάντων ἀποφαίνοντα τὸν Ὀκεανὸν ἀρχὴν, ὡς ἐν ῥύσει τῶν πραγμάτων ὄντων· ὧν δ' ἴσμεν ἔοικε μὲν καὶ Μητροδώρος ὁ Χῖος τὸ αὐτὸ τοῦτο λέγειν, οὐ μὴν ἀλλ' ἀντικρὺς γε Πρωταγόρας ὁ Ἀβδηρίτης.

A 25 /1 = Sextos Empeirikos, Adversus mathematicos VII, 87. 88

οὐκ ὀλίγοι δὲ ἦσαν ... οἱ καὶ τοὺς περὶ Μητροδώρον καὶ Ἀνάξαρχον, ἔτι δὲ Μόνιμον, φήσαντες ἀνηρηκέναι τὸ κριτήριον, ἀλλὰ Μητροδώρον μὲν ὅτι εἶπεν· 'οὐδὲν ἴσμεν οὐδ' αὐτὸ τοῦτο ἴσμεν ὅτι οὐδὲν ἴσμεν'.

A 25 /2 = Filodémos, Rhet. fr. inc. 3, 1 (II, 169 Sudhaus)

οὐ γὰρ ἂν κατ' Ἄ<ν>αξα<γόραν φ>ήσαι τις ἀκολουθῶ<ς πᾶν> ὑπάρχειν ἐν
παντ<ὶ οὐδ' ἂν> κατὰ τὸ<ν> Χεῖον Μητ<ρᾶν> ὁμολογῶι τῶι μὴ <εἰδέ>ναι μηδ'
αὐτὸ τοῦτο.